

Central European
Digital Media
Observatory

Vianoce v Kyjeve – ako vojna mení kultúru

Coffee Beans

Časť sviatkov zástupcovia CEDMO a DEKK Inštitútu strávili v Kyjeve a okolí. Prebehli stretnutia na niekoľkých sociologických pracoviskách, agentúrach prieskumov verejnej mienky a partnermi z ukrajinského World Value Survey.

Hlad býva najlepší kuchár a nutnosť najlepší motivátor. V tvrdej kríze sa ľudia rýchlo naučia prekročiť nezhody a spolupracovať. Krízy tak dokážu nesmierne silne a rýchlo ovplyvňovať identitu a správanie ľudí. Niekedy celých národov.

Najviditeľnejším príkladom je masový prechod veľkej časti ukrajinskej spoločnosti na gregoriánsky kalendár pri slávení Vianoc, teda presun Vianoc zo 7. januára po Novom roku na 24.–25. december, ako je zvykom v kultúrnom okruhu západného kresťanstva. Asi nikto nečakal, že ukrajinská snaha oddeliť svoju identitu od ruských kultúrnych vplyvov pôjde tak ďaleko.

V minulosti asi iba 20% Ukrajincov slávalo Vianoce 24-25. Decembra. Dnes to je okolo 45%. Číslo 60%, ktoré prebehlo v európskych médiách je chybné, ide o výsledok ankety užívateľov ukrajinskej štátnej aplikácie Дія (Digital country), ktorá umožňuje, okrem iných funkcií, odpovedať na otázky. Výsledky nie sú reprezentatívne. Ukrajinskí sociológovia však odhadujú, že číslo bude rásť. Začína kolovať vtip, že Ukrajina bude prvá krajina, kde ľudia bežne slávia Vianoce dvakrát.

Pri podobných situáciách, ktoré spôsobia rozsiahle narušenie života ľudí v necitlivej reči

vedy hovoríme aj o tzv. „prirodzenom experimente“. Vedeckým záujmom akademickej časti CEDMO je pochopenie toku informácií a informačných porúch. Vedeckým záujmom DEKK-u je pochopenie kohézie, teda spoločenskej súdržnosti. Za tým účelom bola nadviazaná spolupráca s ukrajinskými vedcami, ktorí počas vojny zostali doma: v krajine, ktorá čelí invázii.

Budú nám tak pomáhať odpovedať na otázky ako:

- Čo sa stalo s ukrajinskou kolektívnou identitou od roku 2014 a zvlášť od 24. februára 2022?
- Ako vojna mení kultúru? Už teraz vieme, že má masívny vplyv na jazyk, náboženskú afiliáciu, politickú a národnú identitu. Podobné deje zvyčajne trvajú generácie, Ukrajinci nimi dnes prechádzajú v priebehu rokov či mesiacov.
- Čo sa z toho môže naučiť Česko, Slovensko a stredná Európa, ktorá má dlhodobý problém s informačnými poruchami a polarizáciou?

Odpovede budeme hľadať aj skrz vedecké prieskumy verejnej mienky na území strednej Európy a Ukrajiny, focusové skupiny či terénny výskum.

Krátke vhlady do pokračujúceho výskumu môžete sledovať na webe CEDMO v podobe mikroblov, ktoré začnú pribúdať v pravidelných intervaloch od februára 2023.